

ผลของโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเอง
ของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่บ้าน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ผลของ โปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่บ้าน
THE EFFECTS OF A SELF-EFFICACY PROMOTION PROGRAM FOR FAMILY CAREGIVERS OF
PERSONS WITH STROKE AT HOME

นิชริมา ศรีจันทน์ 4936289 PHPH/M

วท.ม. (การพยาบาลสาธารณสุข) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ทศนีย์ รวีวรกุล, ปร.ด.(การพยาบาล), สุนีย์ ละกะปิ่น, กศ.ด. (การวิจัย และ พัฒนาหลักสูตร), พรทิพย์ มาลาธรรม, Ph.D.(Nursing)

บทคัดย่อ

ปัจจุบัน โรคหลอดเลือดสมองมีแนวโน้มสูงขึ้น และด้วยความก้าวหน้าทางการแพทย์ทำให้ผู้ป่วยรอดชีวิตและกลับไปใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านโดยมีความพิการหลงเหลืออยู่ส่งผลให้ญาติเข้ามามีบทบาทในการดูแล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่บ้านต่อการรับรู้ความสามารถตนเอง ความคาดหวังผลลัพธ์จากการดูแล ความพึงพอใจของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง และอัตราการกลับมารักษาในโรงพยาบาลของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ญาติผู้ดูแลที่ผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคหลอดเลือดสมองครั้งแรกจำนวน 30 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่บ้านพัฒนาโดยใช้กรอบแนวคิดการรับรู้ความสามารถตนเองของเบนดอร์ซึ่งประกอบด้วยการสอนก่อนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล การเยี่ยมบ้าน การให้คำแนะนำและคำปรึกษาทางโทรศัพท์ โดยใช้ระยะเวลาในการจัดโปรแกรมทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ และมีการติดตามผลหลังจากการทดลองอีก 2 สัปดาห์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย วิเคราะห์ความแตกต่างของการรับรู้ความสามารถของญาติผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง และความคาดหวังผลลัพธ์จากการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองโดยประเมินก่อนการทดลอง 6 สัปดาห์หลังเริ่มโปรแกรม และระยะติดตามผลในสัปดาห์ที่ 8 สัปดาห์ โดยสถิติ One-way repeated measures ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนการรับรู้ความสามารถ และคะแนนความคาดหวังผลลัพธ์จากการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองในสัปดาห์ที่ 6 และระยะการติดตามผลในสัปดาห์ที่ 8 ของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ญาติผู้ดูแลส่วนใหญ่มีความพึงพอใจโปรแกรมในระดับสูง และผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองทุกรายที่ญาติผู้ดูแลได้รับ โปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่บ้านในงานวิจัยครั้งนี้ไม่เกิดการกลับเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลภายใน 28 วัน

ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่าโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่บ้านเพิ่มการรับรู้ความสามารถ ความคาดหวังผลลัพธ์จากการดูแลผู้ป่วย และความพึงพอใจของญาติผู้ดูแลต่อ โปรแกรม นอกจากนี้พบว่าผู้ป่วยไม่เกิดการกลับมารักษาในโรงพยาบาลภายใน 28 วัน ดังนั้น จึงควรนำโปรแกรมนี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้กับญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ญาติผู้ดูแล/ ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง/ การรับรู้ความสามารถตนเอง/ความพึงพอใจ/การเข้ารับรักษาในโรงพยาบาล

THE EFFECTS OF A SELF-EFFICACY PROMOTION PROGRAM FOR FAMILY CAREGIVERS OF PERSONS WITH STROKE AT HOME

NITCHATIMA SRIJUMNONG 4936289 PPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORY COMMITTEE : TASSANEE RAWIWORAKUL, Ph.D. (Nursing),
SUNEE LAGAMPAN, Ed.D.(Curriculum Research and Development),
PORNTIP MALATHUM, Ph.D. (Nursing)

ABSTRACT

Currently, people tend to be susceptible to stroke. However, advanced medical treatment helps the affected people to live a normal life at home even with residual handicaps. This has become burden for family caregivers who look after them. This quasi-experimental research aimed to examine the effects of a self-efficacy promotion program for family caregivers of people who have had a stroke and who live at home, on their perceived self-efficacy, outcome expectation of their care, and satisfaction with the program, as well as to explore re-admission to the hospital of people who have had a stroke. The sample, recruited by purposive sampling, consisted of 30 family caregivers of patients who were first diagnosed with stroke and admitted to a tertiary hospital. The self-efficacy promotion program based on Bandura's Self-Efficacy Theory included training the caregivers before the patients were discharged from hospital, home visits, counseling, and giving advice in person and by telephone. This program lasted 6 weeks and was followed up at the 8th week. Data were collected through questionnaires and telephone interviews. Data analysis was performed with descriptive statistics and one-way repeated measures ANOVA to compare perceived self-efficacy and outcome expectation of care of family caregivers over time.

Results revealed that family caregivers had significantly higher perceived self-efficacy and outcome expectation of their care at the 6th week and the 8th week than before the program began ($p < .01$) Most caregivers were highly satisfied with the program. Also, the entire sample had not been re-admitted to the hospital within 28 days.

It can be concluded that the self-efficacy promotion program in this study improves perceived self-efficacy, outcome expectation of care, and satisfaction with the program of family caregivers of people who have had a stroke. No re-admission within 28 days in this study might result from the increased self-efficacy of family caregivers in caring for the patients, thereby increased care ability. Therefore, this program should be established for family caregivers people who have had a stroke to promote efficiency of care.

KEY WORDS: CAREGIVERS / STROKE PATIENT / SELF-EFFICACY/
SATISFACTION / RE-ADMISSION

213 pages